

Нелегка батькова дорога

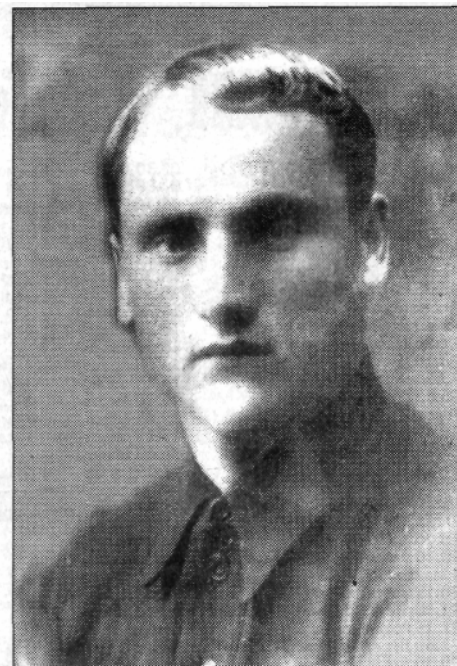
Десь в середині 80-х років минулого століття я став описувати історію свого роду. А з 2003 року невдовзі після виходу на пенсію почав вести більш-менш системний щоденник. Головною причиною цього стала моя непосидючість. Літом працюю разом із синами на фермерській землі, тоді турбот вистачає, а от зимою в полі роботи практично немає. Тому у довгі вечори мушу якось коротати час. Звичайно, найбільше його використовую на читання періодики і художньої літератури. Але буває цікаво переглядати написане про свій рід, а з часом і перечитувати, що записав декілька років тому.

Що стосується мого коріння, то тут набагато краще описано родовід по лінії матері, оскільки крім неї (вона була старшою в сім'ї і народилася 8 січня 1908 року) було ще п'ятеро братів: Володя, Міша, Костянтин, Микола і Давид та сестра Зіна. По лінії батька відомо, що в нього було дві сестри: Антоніна і Євдокія та брат Пилип. Батько народився 1896 року в с. Дерманка Базарського району (нині Народицького) Житомирської області. У 1914 році був мобілізований на фронт в заміні за сина поляка, брав участь у штиковій атаці проти німців. Потім переніс газову атаку і потрапив в полон до Петлюри. Згодом батько разом з іншими селянами роздавав панську землю біднякам у Базарському районі, потім його направили у партійну школу в м. Житомир. По її закінченні був призначений головою кооперативу Базарського району, звідти перевели на посаду голови Городищенського кооперативу тієї ж області. У батька була перша дружина Ліда, яка втекла від нього з іншим чоловіком, залишивши дивну записку про те, що не має до нього претензій. Моя мати в той час працювала домашньою робітницею у директора фарфорового заводу Дворкіна, батько часто приходив туди в гості, де вони познайомились і в 1928 році одружились.

Невдовзі батька з голови кооперативу розжалували і він пішов працювати горновим на фарфоровий завод, а звідти перевели головою завкому (парткому) склозаводу в с. Курчицька Гута. Згодом він опинився в с. Брониця, де працював секретарем парторганізації на торфорозробі. Далі привела його доля в Городницю, там його призначили заступником начальника міліції. Невдовзі батька перевели в с. М. Цвіля головою колгоспу. Там народилася дочка Алла. Звідти направили в с. Анастасівка, де він знову очолив колгосп. У вересні 1935 року вдарив заморозок і в полі примерзла картопля, за це його виключили з партії. Батько пішов працювати в Дзержинську лісосідільницю диспетчером на вузькоколійку. 15 жовтня 1936 року народився син Володя. У цей час сильно активізувалась діяльність НКВС і багатьох людей виселяли в Сибір та Казахстан. Тому наша сім'я постійно перебувала в страшному очікуванні репресії. Тоді родина жила в гуртожитку колгоспу, звідти її виселили і довелося тимчасово проживати в порожній хаті поляка Івана Білявського, якого виселили в Казахстан. Опісля батьки викупили цю хату у фінвідділі, оскільки вона була конфіскована. Тут у 1937 році народився Аркадій, а в 1938 — Лена, які у війну

померли від дезинтерії. У 1939 році народився Сергій. У цьому ж році після приєднання Західної України, батька реабілітували і призначили секретарем сільради. З початком війни 22 червня 1941 року його мобілізували, але відразу ж повернули додому, бо вже мав 46 років. Але згодом він сказав матері, що мусить піти на фронт, тому що йому так велить серце. І 6 липня він пішки пішов у Дерманку на свою батьківщину, звідти був мобілізований в армію. Брав участь в обороні Києва, потім воював на р. Удай біля м. Прилуки Чернігівської області, де був поранений, потрапив в оточення, дивом вирвався з того пекла, лікував рани на Кубані. Через те, що за станом здоров'я не міг повернутися на фронт, поїхав у Владивосток до сестри Антоніни, де згодом почав працювати директором ресторану. Зустрічаючи Новий 1943 рік в компанії, він не обачно проспівав: "Україна хліборобна німцю хліб віддала, а сама сидить голодна". Якийсь сексот про це доніс в НКВС і батькові дали 8 років таборів у Магадані, де заставляли вимивати золото. У 1948 році батько був амністований, але без права повернення на батьківщину. Працював кочегаром на залізничній станції м. Черемхово Іркутської області. Жив на квартирі у самотньої жінки Полякової, а 11 грудня 1949 року помер від інфаркту. Мій брат Сергій і я (кожен окремо) їздили в м. Черемхово з метою віднайти могилу батька. Але безуспішно. Оскільки реєстрація поховань почалася лише з 1956 року, а до того на це була заборона.

Батько, з розповідей матері і старшого брата Віктора, був переконаний ко-

муніст і добродушна людина, але в той складний час ще було багато перекручень і помилок, тривалі репресії. У 1956 році батька було посмертно реабілітовано. Досі залишається незрозумілим, чому так часто змінювалися батькові місця роботи, чи це була така лінія в керівництві, чи що інше. Але якби він погано працював, то ніхто стільки разів не ставив би його на партійну і керівну роботу.

Брат Віктор розповідав, що наш батько був фізично здоровою людиною, зимою в с. Анастасівка прорубував в річці ополонку і купався в крижаній воді. У колгоспі на сінокосі, коли очолював його, був першим косарем. Мати говорила, що йому дуже не щастило, весь час складалися такі обставини, що на його падала підозра, через що він проходив такі тяжкі життєві випробування.

Микола АВАКУМОВ,
пенсіонер, м. Березне.